

Jordan Károly dr. szerint abban az esetben, ha a Földnek a föntebbiek szerint felállított hőmérlegében egyensúly jött volna létre, ezzel stationárius állapot következett volna be; a Föld felszine azontúl állandóan megtartaná hőmérsékletét s így ilyen formán a jégkorszak meg nem magyarázható.

Steiner Lajos dr. szerint a be- és kisugárzás közt nincs oly nagy különbség, amely jelentékeny klímaváltozásra engedne következtetni.

Strómpl Gábor dr. a neogén kor hatalmas gyűrődéseinek és az ezzel kapcsolatos emelkedésnek is tulajdonítja a jégkorszak okát *Davis* eróziós-ciklus elmélete alapján. A perm időszak eljegesedését eszerint a karbon korú gyűrődések okozták.

Bogdánffy Ödön megemlíti, hogy a Magyarországon végzett mérések szerint a kisugárzás nagyobb a besugárzásnál.

Pécsi Albert dr. a felszólalásokra válaszolva kijelenti, hogy a Harkányi báró említett besugárzás értéke már kisebb a számított kisugárzásnál; ha a legújabb kísérleti eredményeket véglegeseknek tekintjük, akkor csak úgy magyarázhatjuk meg a jégkorszakot a mai hőmérleg alapján, ha a légkör üvegház-szerepének nagy befolyást tulajdonítunk. Dr. Jordan Károlynak válaszolva felhossa hogy itt nem csak a sugárzás, hanem a hővezetés is szerepet játszik s a levegőtől elnyelt hősugarak megolvashatják a jeget anélkül, hogy közben a talaj hőegyensúlyi állapota megváltozna. Bogdánffy felszólalására megjegyzi, hogy a sugárzásmérések nem a világtér, hanem az ég felé való sugárzást adják. (Égnek nevezi Homén a levegőt és világtért együtt, a talajjal ellentétben.)

Az ungvári vándorgyűlés elnöki megnyitója.

Elmondotta Lóczy Lajos dr. elnök.

Tudományos Társaságaink egyik legrégebbike a M. Földrajzi Társaság; művelődésben való ujjászületésünk kezdetén negyven évvel ezelőtt keletkezett. Azóta a politikai küzdelmek és a gazdasági megerősödés munkája között a magyar nemzet a szellemi élet mezején is nagyot emelkedett. Társaságunk ebben a haladásban szerény anyagi erejével is számot tett és kivívta a közönség rokonszenvét valamint a nemzetközi tudományosság elismerését is.

A földrajz kedves gondolati tárgya minden művelt embernek, mert mindazzal foglalkozik, ami a földkerekeség harmoniáját alkotja.

Belemélyed a Föld ismeretlen mélységeibe, felszáll a levegő elérhetetlen, végső magasságaiba, nyomozza a szerves élet elterjedését és az ember uralmát a Földön.

A természettudományok és a társadalmi ismeretek összekapcsolójaként a földrajz mindenféle szellemi hajlamnak tápot nyújt.

A fölfedező utazások megismertetése és a hírneves utazók látogatásainak rendezése volt társaságunk első éveinek főfeladata.

Amióta világtérképeinkről mindinkább eltűnnek az ismeretlenséget jelző fehér foltok, a hazai kutatásra vethettünk nagyobb súlyt.

Husz év előtt fogtunk hozzá a Balaton-vidék kutatásához és befejezett munkálkodásunk eredményei ezekben a kiadványokban, amelyeket az ungvári kulturegyesületnek ezennel átadni szerencsém van, még a végszót nem nyerték meg.

Az Alföld tanulmányozása megindult. Ez a Balaton tanulmányozásánál mérhetetlenül nagyobb feladat a magyarság erőforrásainak megismerését és hasznosítását célozza.

Cholnoky Jenő elnöktársam, barátom és tanítványom vállain van az Alföld vizsgálatának intézése. Ennek a nagy munkának befejezését én már alig érhetem el.

Cholnoky nevét azért említem, mert az Alföld tanulmányozásának megindulása egybeesik Vándorgyűléseink keletkezésével, amelyeknek eszméje tőle származik.

Az Alföld műveltsége megértette szándékainkat és öt év óta tárt karokkal, meleg vendégszeretettel fogadja gyűléseinket s mindegyik vándorgyűlés előbbrevitte törekvéseinket a cél felé: megismerteti tagjainkat művelődési gócpontokkal, felkelti a figyelmet társaságunk munkássága iránt és új munkaerőkkel gyarapít bennünket.

Ungvárnak az északkeleti Kárpátok tövében, a beláthatatlan Alföld peremén, honfoglaló őseink diadalmas útjában, függetlenségi harcaink emlékeivel nagy feladatai vannak. A buzatermő rónaság és az erdőborította hegység találkozása sehol sem olyan bájos, mint itt. A legmélyebbre lezökkent Alföldi medence itt, az Ung mellett messzire benyújtja öblét. A rónasággal a színmagyarság is belenyomul a nem magyarulbeszélő magyarság otthonába.

Az a kötelesség háramlik Ungvárra, hogy a magyar gazdasági és szellemi hegemoniát megkedveltesse és megbecsültesse azokkal, akik még nem a mi nyelvünkön áldják a magyar földet. Legyen Ungvár és vele valamennyi Alföldszéli város ne csak végvára a színmagyarságnak, hanem miként hajdan: egyesítője a magyar nemzet másnyelvű tagjainak.

A nemzetet nem a nyelv teszi, hanem az a harmónikus érzület, amely a hazaszeretet és a szülőföld ellenállhatatlan vonzóerejében nyilvánul.

Ezt az eszmét terjesztve nyitom meg a M. Földrajzi Társaság ötödik vándorgyűlését.